

Zaměřeno na Království

Roč. 26 č. 1

Anthony Buzzard, editor

Říjen, 2023

Prosba

o návrat k biblickému pokání Je odpuštění závislé na podmínkách?

Barbara Buzzard

Toto téma je překvapivě kontroverzní. Zdá se, že společnost změnila základ pravidel a požadavků oproti dřívějšímu, když dojde k trestnému činu. Biblický model už není absolutní podmínkou pro obnovu narušeného vztahu. Naše měřítka pro odpuštění se natolik rozšířila, že dokonce ani v některých "křesťanských" poradnách již není vyžadováno pokání. Zdá se, že to odporuje biblickému modelu, jak je vidět ve 2. Paralipomenon 7,14: "**Jestliže** se můj lid ... pokoří a bude se modlit a hledat ... a obrátí se ..., **pak** vyslyším ... a odpustím.". A Jeremiáš 9:5b: "Páchají nepravost a jsou příliš unaveni, než aby činili pokání" (NRSV). Izajáš 1:27: "Sijón bude vykoupen spravedlností a ti, kdo v něm **činí pokání, spravedlností**". Bůh *vyžaduje* kající srdce. Jedině tak s námi může pracovat. Neexistuje žádná náhrada. Dávejte si pozor na náhražky za zkroušené srdce. Z biblického hlediska se zdá, že se vyžaduje pokání, a právě to je jádrem tohoto velkého rozdělení, protože společnost, a dokonce i poradci radí: "Prostě jděte dál."

Laciné odpuštění?

"Bůh má politiku otevřených dveří, ale dveře, kterými procházíme, jsou označeny 'pokání'.¹ Pokání je cenou za vstup. Stejně jako v Matouši 3:8 máme přinášet ovoce odpovídající nebo hodné pokání. Mnozí autoři a poradci s tím však nesouhlasí. Tvrdí, že člověk musí odpustit bez ohledu na cokoli, a tvrdí, že to je křesťanská způsob. Ti, kdo stojí na druhé straně, to považují za *laciné odpuštění* a zdůrazňují, že se tím obchází zranění a také se brání možnosti rozvíjet zdravý vztah. Domnívají se, že chybějící *morální znechucení* pachatele, které by mělo předcházet pokání, je *nebezpečné*. Odpuštění je podle nich dosaženo tehdy, když oběť již nemusí viníka činit odpovědným za bezpráví; viník nese odpovědnost *sám za sebe*. V sázce je mnoho – budoucí vztah.

Odpuštění neznámá usmíření. Neznámá to ani nutně obnovení vztahu. Bez lítosti nemáme ani jistotu dočasného příměří. Pokud například není činu litováno, jak může oběť vědět, že se nebude opakovat znovu a znovu? (Je zřejmé, že neexistuje žádná záruka a všichni selháváme, ale jde o to, zda se *srdce* pachatele změní. Je bezpečné obnovit dobrý vztah, pokud se pachatel radikálně nezměnil?). Důvěru je třeba obnovit a to může dokázat právě duch lítosti. Když pachatel prokáže, že chápe a je znepokojen škodou, kterou způsobil; když pracuje na nápravě, teprve tehdy může člověk považovat za bezpečné pozvat ho zpět do svého života.

Oblíbenější je přístup "není třeba příliš mnoho" s radou "jdi dál", jakési rychlé odpuštění a zapomenutí pro všechny záměrně. Druhá strana říká, že tato filozofie "odpusť a zapomeň; pokračuj v životě" je urážkou a prozrazuje morální rozkolísanost, kterou Písmo neucí.

Náhrady nejsou povoleny

Zdá se, že klíčem k Božímu srdci je pokání. V Písmu se neustále objevuje téma pokání. V Jeruzalémské bibli je pokání zmíněno devadesátkrát. Bůh vyzývá, dokonce prosí svůj lid, aby činil pokání. Výslovně nám dává čas na pokání: "Neuvědomujete si, že **Boží lakavost vás má vést k pokání**? Ale svým zatvrdělým a **bezcitným** srdcem si hromadíte hněv" (Řím 2:4-5). Jeremiáš 3,13a používá stejné téma: "Jen uznejte svou vinu." Bůh nám dává příležitost pokořit *se*. Jde mu o poctivost charakteru. Skutečnou zkouškou jednotlivce je přiznání a náprava svých chyb. Žalm 7:12 varuje, že pokud nebudeme činit pokání, Bůh zostří svůj meč, a Přísloví 28:13 staví do protikladu ty, kdo své hříchy tají, a ty, kdo je vyznávají. Ti druzí budou těmi, kterým se dostane milosrdenství.

Zjevení 3:19 nás nabádá, abychom byli pozorní a činili pokání. Pokání bude vykupující (Iz 1:27). "Smutek bez pokání je takový, který vede ke smrti" (2 Kor 7:10b). "Lidem, kteří zakrývají své hříchy, se nebude dařit. Jestliže se však z nich vyzpovídají a zanechají jich, dočkají se milosrdenství" (Př 28:13). Je možné,

¹ Henri Nouwen, *The Road to Peace*, 1998.

že společnost nahradila zodpovědnost vzdorem a pokání ospravedlňováním?

Skutečné odpuštění vyžaduje přesun zájmu

"Po traumatickém zranění budete jako zraněná strana pravděpodobně velmi ostražití a budete hlídat hranici mezi vámi a pachatelem, abyste se ujistili, že už nikdy nebudete zneužiti nebo oklamáni. Možná žijete a dýcháte zraněním, jste posedlí jeho špinavými detaily. Naproti tomu pachatel může chtít své protiprávní jednání potlačit, popřít nebo minimalizovat. S opravdovým odpuštěním dochází k hluboké změně zájmu. Vy, pachatel, dáváte najevo, že jste si plně vědomi svého prohřešku a máte v úmyslu jej nikdy neopakovat. Vy, zraněná strana, se začnete méně zabývat zraněním a začnete ho opomíjet."² Všimněte si, prosím, interakce, která zde probíhá. Pachatel bere na vědomí, že se dopustil přestupku v plném rozsahu. **Skutečné odpuštění vyžaduje zapojení a účast pachatele.** (Existují ovšem výjimky, např. po smrti pachatele). To je však přesný opak toho, co se často doporučuje; zdá se, že existuje etika, aby si obě "strany" byly rovny, tj. aby neexistovala oběť a pachatel. To je podle mého názoru psychologie, která se pomátla na rozum a rozhodla se nedělat poctivou práci, která s tím souvisí – pojmenovat protiprávní jednání tak, jak ve skutečnosti je.

Jedno staré čínské přísloví říká: "Počátkem moudrosti je nazývat věci pravými jmény." Máme *však* násilníka a znásilněného. Je tragické, že lidé v naší společnosti dělají děsivé a kruté věci. Součástí práce poradce by mělo být nabádání k pokání, nikoliv vyhýbání se hříchu nebo srovnávání obou stran. Uchylovat se ke skupinovému objímání na konci dne a selhávat při pravdivém a upřímném poradenství je podle mého názoru podvod.

"Odpouštět hřích za všech okolností, bezpodmínečně, a usmířovat se s nekajícím pachatelem je falešné evangelium. Není biblické. Takto Bůh nejedná a ani nám to nepřikazuje. Neodpuštění hříchů, které proti nám spáchali druzí, však také sděluje falešné evangelium. Co má tedy věřící dělat?"³

² Janis Abrahms, Ph.D., *How Can I Forgive You?* s. 122.

³ Dana Neel, "Forgiveness."

⁴ *How Can I Forgive You?* s. 123.

⁵ *Ibid.*, s. 123.

Vyrovnat se s minulostí v zájmu budoucnosti

"Skutečné odpuštění není odpuštění udělené jednostranně poškozenou stranou. Je to společný podnik, výměna mezi dvěma lidmi, které spojuje mezilidské narušení."⁴ Autor také poukazuje na to, že "opravdové odpuštění je třeba si zasloužit. Přichází s cenou, kterou musí být pachatel ochoten zaplatit. Výměnou za to mu poškozená strana musí umožnit vyrovnat svůj dluh."⁵ Tento jednoduchý a biblický vzorec je to, co je potřeba k obnovení důvěry. Přístup "jdi dál" je s ním v příkrém rozporu. Může sloužit jako výmluva, aby se člověk nikdy nepostavil problému čelem. Minulosti čelíme *kvůli* budoucnosti.

"A pokud jste špatně odbočili, pak pokračovat dopředu vás nepřiblíží. Jste-li na špatné cestě, znamená pokrok udělat obrat a vrátit se na správnou cestu; a v takovém případě je nejvíce pokročilý ten, kdo se co nejdříve vrátí... Vrátit se zpět je nejrychlejší cesta dál."⁶ To je sice proti naší přirozenosti, ale je to biblické a chytré.

Zdá se, že Bůh vždy působí prostřednictvím procesu, např. učení, růstu, zrání. Nedává nám do rukou hotový produkt. Tento proces musí být dokončen. Stejně jako u lékařských receptů, které zdůrazňují "užívejte přesně podle návodu", tak i Boží proces nebo recept musí být přesně dodržován; některý krok nelze odstranit nebo eliminovat. Písmo nám dává jasné, přesně vymezené kroky, jak postupovat v případě provinění bratra. (Je zajímavé, že Dr. Laura a Dr. Phil tento krok pokání uvádějí jako *nutnost* pro obnovení vztahů.) Zdá se, že dokonce dodržují přísnější pravidla chování než někteří křesťanští poradci. Není možné, že jsme to, čemu nechceme čelit, tak masírovali a zjemňovali, že jsme tím poškodili ty, kdo hledají pomoc a radu? A proces se stává neúčinným, protože zásadní složka pokání je podceňována a opomíjena. "Zdá se, že mnozí dnes chtějí nabízet hřích bez následků, morálku bez absolutna, odpuštění bez pokání."⁷

⁶ C.S. Lewis, *Mere Christianity*, s. 28, 29.

⁷ J. Gerald Harris, editorial, *The Christian Index*, May 16, 2013.

"K usmíření by mělo dojít až po pokání."

"*Má-li nastat odpuštění, které se naplní usmířením, musí zlo činit pokání s jasností a přesvědčením. Znamená to, že pokud k pokání nedojde, pak nelze nabídnout odpuštění? Je-li odpuštění definováno jako pokračující proces touhy po obnově, odvolání pomsty a nabízení dobrých darů, pak máme odpouštět, dokud nenastane usmíření. Ke smíření by však mělo dojít až po pokání.*"⁸ Tento názor mi dává smysl. Je čas a místo jít dál, ale ne bez této rozhodující složky. Pokud lidé neřeknou pravdu o tom, co udělali, a nezmění své smýšlení a své chování, vztah důvěry prostě není možný. To znamená, že odpuštění nemusí vždy obnovit důvěru. Odpuštění také nemusí nutně přinést smíření. Klíčem je zde pokání. To může do vztahu vnést obnovující sílu. Právě to od nás Bůh chce nejvíce. Negativní stránkou je toto: "Když člověk nečiní pokání, Bůh si nabrousí svůj meč" (Ž 7:12).

Zvažte následující scénář: dva mladí chlapci se perou. Jeden z nich se úmyslně vrhne na druhého a kopne ho. Vy přerušíte rvačku. Pachatel se stále zlobí, druhý chlapec je zraněný a pláče. Co byste požadovali, než je necháte, aby si spolu znovu hráli? Pokud byste trvali na odpuštění bez výčitek, proč by chlapec, který byl kopnut, chtěl toho druhého pozvat zpět do svého života? Možná si tuto otázku klade příliš málo lidí: Proč by mě X (kterého jsem těžce zranil) chtěl mít zpátky ve svém životě?

Poselství o pokání bylo jak prvním poselstvím po Ježíšově křtu (Mk 1:15), tak posledním poselstvím církvi (Zj 3:19), přičemž obě poselství byla mimořádně důležitá. Pokání bylo naléhavým poselstvím všech proroků. Pavel si uvědomuje jeho význam: "Nyní se raduji ne proto, že jste byli zarmoučeni, ale že váš zármutek vedl k pokání" (2 Kor 7:9). Pokání těší Boha, ale také nás *uzdravuje*. Je posilující a výživné pro naši duši. Bez zlomeného srdce, které je jedním z následků opravdového zármutku, neprospějeme Bohu ani světu. Je to dar, který můžeme Bohu nabídnout, a on ho ochotně přijímá jako nesmírně cenný symbol. "Kárám a ukážuji ty, které miluji. Buďte tedy upřímní a činite pokání" (Zj 3:19). Klameme sami

⁸ Dr. Dan B. Allender a Dr. Tremper Longman III, *Bold Love*.

⁹ M. Scott Peck, *People of the Lie*

sebe, pokud si myslíme, že to jde i jinak.

Žádné zakrývání přestupku

Jak je vidět v knize *Lidé lži*⁹, zdravý pocit sebeznechucení je dobrá věc po činu, který způsobil bolest a zranění. Může člověka pohnout k činu, k místu zkroušené pokory. Ve Skutcích 28:27 je uvedeno velmi přísné varování ohledně zatvrzelosti srdce, která člověku brání činit pokání a být uzdraven. V dnešním světě k tomuto zatvrzení srdce dochází, když ospravedlňujeme a racionalizujeme své jednání. Namlouváme si, že jsme se zachovali správně, i když jsme ve skutečnosti porušili lidský úděl. Podstatou pokání je prostě *řící a litovat* – autentická, opravdová slova lítosti mohou mít nesmírně uzdravující účinek. Tak jako každý bude muset pokleknout, tak se také každý bude muset omluvit, uznat vinu. Je to citový účet za život, který je třeba zaplatit. Žádné zakrývání provinění, žádné výmluvy a žádné zlehčování škod. Když mluvíme o starozákonním pojetí náhrady škody, které provázelo některé přestupky: "Restituce může také v člověku vzbudit skutečnou morální vinu, která může vést k opravdovému pokání a rozhodnutí pachatele učinit jiná rozhodnutí vedoucí k lepšímu životu."¹⁰

Životní lekce

"Po pravdě řečeno, mechanismy dobrých omluv není těžké pochopit. Špatná omluva je úskočná a nešetrná, je to snaha vyhnout se plné odpovědnosti. Dobrá omluva je o tom, že se člověk musí zvednout. [Židovský] mudrc Maimonides ve 12. století řekl, že pravé pokání vyžaduje pokoru, lítost, shovívavost a nápravu. Od té doby se toho moc nezměnilo. V podstatě je třeba převzít odpovědnost za provinění, i když je vám to nepříjemné. Pojmenujte, co jste udělali, i když se z toho budete kroutit... Přiznejte si dopad toho, co jste udělali... Udělejte nápravu... Pokud jste řekli něco, co bylo urážlivé, poučte se o tom, proč byla vaše poznámka urážlivá. A proboha, nikdy se neprezentujte jako poškozená strana. Nejste hrdinou tohoto příběhu. Proto musíte říct: 'Omlouvám se, že jsem udělal něco, co vás ranilo,' a ne 'Promiňte, pokud se vás to dotklo'. Dobrá omluva znamená obnažit se. Znamená to vžít se do pozice druhé osoby a dát jí to,

¹⁰ Cal Thomas, "Restitution and Shaming," *The Citizen*, Dec. 3, 2014.

co chce a potřebuje. Zkrátka, nejde o vás."¹¹ To je nesmírně cenná, praktická rada. Právě to funguje. A je na místě – ospravedlňování našich činů místo toho, abychom jich litovali, z nás dělá spíše oběti než pachatele, a to je klamné myšlení.

Jak máme uposlechnout příkaz z Lukáše 3:8 a Skutků 26:20, abychom ukázali ovoce hodné pokání, aniž bychom si nejprve uvědomili potřebu tohoto prvního a nezákladnějšího požadavku? Zdá se, že tyto texty říkají, že pravé pokání je zjevné a viditelné, protože člověk projevuje změněné srdce a zjevnou touhu napravit věci. To nesmíme v našem rychle se měnícím světě ztrácet ze zřetele. Byly nám dány pokyny: bude ovoce – ovoce, které odpovídá pokání. "Proto přinášejte ovoce, které dokazuje vaše pokání" (Lk 3:8, NET).

"Odpuštění předchází jedna ze dvou věcí: projevení lítosti ze strany provinilce nebo přijetí života ze strany oběti po poškození."¹² Hax a další tvrdí, že existují dvě cesty poté, co dojde k závažnému přestupku; buď má provinilec vážnou lítost (morální znechucení nad vlastním jednáním), nebo chybí lítost s ospravedlňováním nebo hraním si na oběť. Všimněme si, že v prvním případě je poškozený vyzván k interakci na základě lítosti druhého. Životy mohou být obnoveny a důvěra znovu získána. Ve druhém případě nemá oběť jinou možnost než přijmout život po poškození. Je nezbytné, aby došlo k růstu, jinak toto zranění ukradne radost, ovládne ducha a možná zničí budoucnost. Bůh ničím neplýtvá, dokonce ani bolestí, a jeho geniální princip vyvádění dobra ze zla ošklivou situaci porazí.

Ošuntělý styl?

Na nápravě je něco krásného. Člověk to nemůže udělat sám a netouží po spravedlnosti *proto, aby* svaloval vinu na druhé, ale *proto, aby* se mohl napravit. Jak již bylo řečeno, jedná se o výměnu mezi dvěma lidmi, které spojuje porušení práva. Bez pokání člověk zdržuje proces smíření; žádné řešení, žádný mír. Ošuntělý styl je velmi oblíbený v dekoraci, ale ve vztazích a před Bohem, myslím, ne.

Amišové praktikují odpuštění tak, že přijmou zbloudilého člena zpět, ale vždy až po přiznání. A židovský Den smíření se vyznačuje přiznáním a pokáním. **Od-**

puštění předpokládá, že druhá strana se již k hříchu přiznala. Nebo tomu tak bylo dříve. Mění se a nově se definuje. Existuje však nějaké útočiště nebo únik před přiznáním? Byl by příběh o marnotratném synovi součástí Písma, kdyby nečinil pokání? (Všimněte si, že otec ani nenechal syna dokončit pokání, než mu odpustil, tak horlivě chtěl odpustit. A stejně tak bychom měli být *dychtiví* odpustit a neustále se za to modlit.) Právě soucit a milosrdenství, které byly projeveny nám – musíme projevit i my druhým.

Hodně slycháme o ukončení a o tom, jak je důležité. Právě pokání může přinést ukončení. Slovo "pokání" vlastně znamená změnu a právě poznání této změny srdce umožňuje obnovit přátelství. Žena by byla považována za pošetilou, kdyby svému manželovi odpustila nevěru, dokud se jí dopouští. Teprve po změně jeho způsobu života a snaze o odpuštění lze o tom vůbec uvažovat. Dokud nedojde k pokání, provinění trvá.

Všichni známe hrdinské případy odpuštění, kdy bylo například zavražděno malé dítě a rodič řekne, že vrahovi odpouští. Nemám v úmyslu těmto úžasným činům nic ubírat. To však není předmětem tohoto šetření. Existují úžasné zdroje, které mohou člověku pomoci s odpuštěním: výzkumné poradny, organizace věnující se pomoci, nesčetné množství knih a poradenských materiálů. Odpuštění je pozeňvaný čin, úžasná a krásná věc. Není nám dovoleno se mstít, mít zášť nebo hořkost. Neměli bychom si ani vést záznamy o křivdách, které jsme utrpěli. Nemáme si uchovávat zranění a křivdy. Řídit se urážkami, které nám byly způsobeny, může být ve skutečnosti samotnou návnadou Satana. Nenapadá mě však žádný příklad, kdy by si rodič sedl k tomu, kdo zavraždil jeho dítě, pokud by vrah stále choval v srdci tento úmysl.

V Písmu existují dvě výjimečné situace, kdy pokání není výslovně zmíněno. Lukáš 23:34: "Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí." A ve Skutcích 7:60 Štěpán žádá, aby bylo odpuštěno těm, kdo ho kamenují. Ani Ježíš, ani Štěpán nepřekročili Boží pokyn k pokání a ti, kteří jsou v těchto pasážích uvedeni, budou muset činit pokání také. Tvrdit, že dotyční nemusí činit pokání, je podle biblických předpokladů nemyslitelné.

¹¹ Ibid.

¹² Carolyn Hax, columnist, *Washington Post*.

Pokání je očista

V Matoušově evangeliu 6:12 se nám dostává skvělého návodu, jak dosáhnout odpuštění: "Odpusť nám naše hříchy, jako i my jsme odpustili našim viníkům." A také víme, že naše odpouštění nemá konce, když náš bratr činí pokání, s ilustrací modelu sedmdesátkrát sedm (Lk 17:4; Mt 18:22). Víme, že od služebníka v Mt 18:28-33 bylo špatné neodpustit, když byl o to požádán. *Z biblického hlediska však odpuštění vždy předpokládá pokání.* "Zhřeší-li jiný věřící, pokárej ho; činí-li pokání, odpusť mu" (Lukáš 17:3-4). Myslet si, že je člověk velkorysý nebo milující, když ignoruje pokání, by bylo jako stavět na troskách po tornádu, aniž bychom je uklidili. Pokání je úklid.

Stejně jako v přírodě musí být půda narušena, aby mohla přinést úrodu; hrozny musí být rozdrceny, aby mohly přinést víno; mraky se musí roztrhat, aby mohl přijít déšť – tak i v případě způsobení škody musí být splněny určité podmínky. Musíme dovolit PÁNU, aby tyto podmínky definoval.

Jednou z neúčinnějších modliteb, kterou se můžeme modlit, je prosba, aby nám Otec ukázal naše hříchy a my se z nich mohli kát. Stejně jako u krásné hudby naše uši vyžadují, aby končila na správné notě, tak je tomu i u konfliktů a pokoje. Stejně tak to vyžaduje i náš Bůh: "Kdybych nevyznal hřích ve svém srdci, Pán by mě nevyslyšel" (Ž 66:18).

Když se budeme řídit biblickým vzorem a budeme prosit nebeský trůnní sál, máme jistotu odpuštění. Jak naprosto pozoruhodné je, že Bůh odpouští, a dokonce zapomíná na naše hříchy, že to, co si pamatuje, je krev jeho Syna, která nám umožnila odpuštění.¹³ Kéž naše chození ctí toho, kdo to umožnil, a Syna, který obětoval svůj život, abychom my mohli dostat odpuštění.

Ježíšova nová smlouva

Carlos Xavier

Mnozí věří, že Ježíš musel dodržovat Mojžíšův zákon (starou smlouvu). Někteří věří, že Ježíšova smrt byla Nová smlouva. Mnozí dokonce věří, že Ježíš *dodržel* Starou smlouvu, zatímco *učil* Nové smlouvě. Částečně to vychází z nepochopení textů, jako je Hebreům 9:17: "Smlouva totiž platí jen tehdy, když lidé

zemrou, neboť nikdy neplatí, dokud žije ten, kdo ji uzavřel." Abychom mohli tento text vysvětlit, musíme:

1. Nejprve vysvětlete, proč se v jiných překladech místo slova "smlouva" čte "závěť" nebo "testament";
2. Za druhé, vraťte se k evangeliím a podívejte se, co Ježíš sám dělal a říkal.

1. Závěť vs. Smlouva

Existují dva hlavní důvody, proč je správný překlad "smlouva":

1. První je kontext, protože "Kontext je král!" Řecké slovo *diatheke*, které se jen v listu Hebreům objevuje téměř dvacetkrát, vždy znamená "smlouva", a to buď první, nebo nová smlouva;
2. Historie: V té době bylo možné *závěť/smlouvu* sepsat ještě před smrtí. Jasný příklad ze SZ máme v podobenství o marnotratném synovi: "Mladší řekl svému otci: 'Otče, dej mi můj podíl na majetku'. A tak mezi ně rozdělil svůj majetek" (Lk 15:12).

Proto je rozumnější číst *smlouva* místo *závěť* v Hebreům 9:17

2. Co Ježíš dělal a říkal?

Při svém posledním pesachu Ježíš symbolicky *ratifikoval*, tj. *potvrdil* svou službu v Nové smlouvě slovy: "Toto je má krev **smlouvy**" (Mt 26:28; Mk 14:24). "Tento kalich je nová smlouva v mé krvi, která se vylévá za mnohé" (Lk 22:20). Ježíš tím zjevně míní, že krev (jeho smrt) *ratifikuje* novou smlouvu, a ne že jeho smrt sama je novou smlouvou. Faktem je, že jakákoli smlouva se skládá ze *slov*, a nikoli pouze z prolití krve, tj. ze smrti toho, kdo ji uzavřel.

Později v Lukáši 22 Ježíš říká dvanácti apoštolům: "**Uzavírám** s vámi smlouvu, jako ji **uzavřel** můj Otec se mnou, o Království, abyste jedli a pili u mého stolu v mém Království a abyste seděli na trůnech a soudili dvanáct izraelských kmenů."

Významný britský teolog a duchovní G. B. Caird správně poznamenal, že:

¹³ Janie B. Cheaney, "Into the Depths of the Sea," *World*, Apr. 7, 2012.

"Slovo, které [jiní] překládají jako *ustanovit*, je ve skutečnosti slovesný tvar slova *uzavřít smlouvu*. Jako Bůh uzavřel smlouvu s Ježíšem a svěřil mu království do opatrování..., tak Ježíš zase uzavírá smlouvu s Dvanácti a jejich prostřednictvím s církví, která má být... Budou vykonávat autoritu (*soudit* zde má starozákonní význam *vládnout*)."

Howard Marshall souhlasil: "Jazyk [Lk 22:29] je jazykem **smlouvy**..., takže tento výrok má **rozhodující význam pro ustanovení nové smlouvy**."¹⁴

Předtím v Lukášovi 16:16 Ježíš řekl: "Co bylo psáno v Mojžíšově zákoně a v prorocích, trvalo **až do** Jana Křtitele. **Od té doby** se hlásá evangelium o Božím království." Pointa spočívá v tom, že nová smlouva je *definována* hlásáním evangelia o příchodu Božího království na zemi. A tato Nová smlouva *začala* službou Jana Křtitele i Ježíše (o nichž Malachiáš prorokoval, že jsou posly této smlouvy). Právě jejich *slova* tedy tvoří novou smlouvu. To znamená, že nová smlouva *nezačala*, když Ježíš zemřel (jak se všeobecně věří a učí)!

Ježíšova krev, tj. jeho smrt, je *ratifikací* Nové smlouvy, protože "odpuštění přichází pouze skrze prolítí krve" (Heb 9:22). Na tento starozákonní precedens se autor Hebreům později odvolává v Heb 9:18-22. Líbí se mi způsob, jakým *Contemporary English Version* parafrázuje Hebreům 9:22: "Zákon říká, že téměř všechno musí být pokropeno krví, a žádné hříchy nemohou být odpuštěny, pokud není obětována krev."

V celém Novém zákoně vidíme, jak Ježíš, posel Nové smlouvy, praktikuje to, co hlásá. Chodil například uzdravovat *rituálně* nečisté Židy a dokonce i pohany (které Židé standardně považovali za "hříšníky"). A když je Ježíš obviňován z porušování sabatu, v Janově evangeliu 5:17 výslovně říká: "Právě dnes můj Otec pracuje a já také pracuji" - tj. pracuji v sabatu! Pisatel Jan v Janově evangeliu 5:18 dále říká, že Ježíš "rušil sobotu".

Ve 12. kapitole Matoušova evangelia jsou někteří Ježíšovi následovníci obviňováni z porušování sabatu. Sám Ježíš však jejich jednání ospravedlňuje tím, že je přirovnává k chrámovým kněžím, "kteří **porušují** sabat, a **přesto jsou nevinní**":

"Copak jste v Mojžíšově zákoně nečetli, že kněží smějí v sabatu pracovat v chrámu? Nikdo však neříká, že jsou vinni z porušování sabatního zákona" (Mt 12:5, CEV). Stejně jako Ježíš ani jeho učedníci **nebyli hříšníky**, protože už neměli být vázání starozákonním Mojžíšovým zákonem.

Jako každý dobrý učitel Ježíš očekával, že jeho posluchači udělají to, co říkal, tj. že nebudou čekat, až zemře!

Matouš 7:24: "Každý, kdo slyší tato má **slova** a poslouchá je, je jako moudrý člověk..."

Lukáš 6:46: "Proč mi říkáte: 'Pane, pane', a neděláte, co **říkám**?"

S tímto důkazem můžeme lépe pochopit význam verše Hebreům 9:17: "Smlouva totiž platí, jen když lidé zemřou, neboť nikdy **neplatí**, dokud žije ten, kdo ji uzavřel." *Barnes' Notes on the New Testament* říká, že výraz "v platnosti" znamená "je ratifikován nebo potvrzen stejným způsobem, jako je listina nebo smlouva potvrzena přiložením pečeti". Smlouva (která se skládá ze *slov*) je tedy *ratifikována* smrtí a není *ratifikována*, dokud žije ten, kdo ji uzavřel.

Autor Hebreům tento výklad dále dokazuje na příkladu Mojžíše a první smlouvy (Heb 9:18-22). V Exodu 24 krev zvířat účinně *zpečetila, ratifikovala* smlouvu na Sinaji. Přesto ještě v Exodu 19 poté, co Mojžíš poprvé pronesl slova této smlouvy, všichni lidé společně odpověděli: "Všechno, co PÁN přikázal, budeme plnit!" (Ex 19:8) Pointa spočívá v tom, že krev, která byla později pokropena, *nebyla sama o sobě* smlouvou na Sinaji, stejně jako Ježíšova krev nebyla novou smlouvou. Naopak, každá smlouva se skládá ze *slov* a krev smlouvu *ratifikuje* nebo *potvrzuje*.

Zde je analogie: Ratifikační krev je jako podpis na dokumentu, ale nikdo by se nepodepsal na prázdný dokument, tj. dokument beze slov! Opět platí, že krev jednoduše představuje ratifikaci, tj. pečeť *již* uzavřené smlouvy. V případě nové smlouvy byla ustanovena *slovy* jak Jana, tak především Mesiáše, jak se opakovaně uvádí v listu Hebreům 9:

16b "smrt toho, kdo ji uzavřel" [smlouvu]. **17b:** "dokud žije ten, kdo ji [smlouvu] uzavřel".

¹⁴ I. Howard Marshall, *The Gospel of Luke*, s. 814-815.

Musíme si tedy položit správnou otázku. Ano, Ježíš se skutečně narodil pod Mojžíšovým zákonem. Byl obřezán a před svým působením dodržoval sabat, zákony o jídle atd. Ale otázka zní: Dodržoval Ježíš během své služby celý Mojžíšův zákon? A dodržoval Starou smlouvu, zatímco učil Novou smlouvu?! Pokud ano, pak Ježíš zjevně nepraktikoval to, co kázal, a my se domníváme, že tento názor je nemožný. Místo toho následujme Mesiáše, který byl vzorem a zároveň učil křesťanství Nové smlouvy!

Sjednoceno království

Bible je od začátku do konce knihou Království. Království je celý příběh a Království je šťastným koncem příběhu. Království je jádrem Bible a Bible končí triumfem Království v záři slávy. Nakonec Bůh vítězí a praví věřící vítězí s ním!

"Nebesa jsou Pánova, ale zemi dal lidským synům" (Ž 115:16).

"Kdo zvítězí, bude vládnout národům" (Zj 2:26). "Převzmi správu nad deseti městy" (Lk 19:17). "Vládni nad mnohými věcmi" (Mt 25:23).

"Oznámil, že pro svůj lid vykoná mocné činy a dá mu dědictví národů... Jak blahoslavený je ten, kdo se bojí Pána... Jeho potomci budou mocní na zemi... Ubohé pozvedá ze špíny, aby je posadil mezi knížata, mezi knížata svého lidu" (Ž 111:6; 112:1-2; 113:7-8).

"Žijte způsobem hodným Boha, který vás povolává do svého Království a slávy" (1 Tes 2:12).

Opět bychom měli naslouchat hlasům významných komentátorů, kteří si stejně jako my v tomto časopise stěžují na vážný nedostatek porozumění ze strany čtenářů Bible chodících do církvi:

"Lze říci, že Ježíšovo učení o Božím království představuje celé jeho učení. Je to hlavní, určující téma celé jeho rozpravy. Jeho etika byla etikou Království; jeho teologie byla teologií Království; jeho učení týkající se jeho samého nelze chápat odděleně od výkladu Božího království. A lze říci, že ke Království mělo vztah nejen veškeré jeho učení, ale také jeho jednání, vše, co dělal. Ode dne jeho křtu ... se všechny události jeho

života až do poslední, vrcholné události, ukřižování, vztahovaly k příchodu Království. Od křtu byl celý jeho život zasvěcen poslání ohlašovat jeho příchod a vyzývat lidi, aby se připravili na vstup do něj za podmínek, které z Boží autority ohlásil."¹⁵

"Zatímco většina křesťanstva má ve zvyku uvažovat o 'nebi' jako o místě, kam jsou určeny Boží děti, Ježíš činí překvapivé prohlášení, že chudí ('pokorní') mají vlastnit zemi. To se téměř v celém rozsahu shoduje s prorockou a apokalyptickou tradicí... Boží království přichází z nebe na zem a země bude uzpůsobena k tomu, aby se stala dějištěm takové vlády."¹⁶

"Upozornuji vás na tuto pasáž [**Marek 1:14-15**], protože je dokonalým shrnutím křesťanství a toho, co představuje a co je skutečným poselstvím evangelia. A dělám to proto, že snad nic není v tomto moderním světě tak smutně potřebné, jako právě jednoduché, přímé, nezkraslené vyjádření toho, o čem evangelium je. Opravdu, to je pro mě stálý a téměř věčný problém. Jak se může stát, že muži a ženy, kteří mají před sebou otevřenou Bibli, se mýlí ani ne tak v některých detailech týkajících se evangelia, ale v celé věci, v samotné podstatě evangelia? Je zcela pochopitelné, že existují určité body, určité aspekty pravdy, v nichž lidé nemají jasno a o nichž mohou existovat názorové rozdíly. Toto evangelium je mnohostranné, má mnoho aspektů, takže to není překvapivé. Domnívám se však, že je skutečně velmi překvapivé, že na konci dvacátého století se muži a ženy stále mýlí v tom, co je evangelium; mýlí se v jeho základu, mýlí se v jeho hlavním poselství; mýlí se v jeho cíli a mýlí se ve způsobu, jakým s ním člověk navazuje vztah. A přesto právě s takovým postojem se v současné době setkáváme."¹⁷

"Většina lidí má špatný pohled na Království [a tedy i na evangelium!]. Nebudeme se vznášet na oblacích. Království bude vládou, která bude fungovat v dokonalé spravedlnosti. Na vedoucích místech budou lidé, kteří byli věrnými služebníky Ježíše Krista na zemi. Stejně jako dobrý pracovník dostane povýšení, tak Kristovi věrní správci dostanou povýšení v Království. Někteří budou spravovat deset měst."¹⁸

"Všechno v evangeliích ukazuje na to, že život v Bo-

¹⁵ F.C. Grant, "The Gospel of the Kingdom," *Biblical World*, 1917, s. 129

¹⁶ G.R. Beasley-Murray, *Jesus and the Kingdom of God*,

1986, s. 163.

¹⁷ Martyn Lloyd-Jones, *The Kingdom of God*, 1992, s.8.

¹⁸ Tony Evans, *The Kingdom Agenda*, 1999, p. 165.

žím království v budoucím věku bude životem na zemi – životem proměněným Božím královstvím, až jeho lid vstoupí do plného požehnání (Mt 19:28)."¹⁹

"V těchto oslavených tělech budeme přebývat na oslavené zemi. To je jedno z velkých křesťanských učení, které bylo téměř zcela zapomenuto a ignorováno. Křesťanská církev – mluvím obecně – tomu bohužel nevěří, a proto to ani neučí. Ztratila naději, a to vysvětluje, proč většinu svého času věnuje snaze zlepšit život na tomto světě... Ale něco... pozoruhodného bude podle apoštola Pavla v 1 Kor 6:1-3 platit i o nás: 'Odvažuje se někdo z vás, kdo má spor proti druhému, jít k soudu před nespravedlivé, a ne před svaté? Cožpak nevíte, že svatí budou vládnout světu nebo jej řídit?' Jsme určeni k tomu, abychom spolu s Kristem vládli světu... To je křesťanství. To je pravda, podle níž žili novozákonní křesťané. Právě proto se nebáli svých pronásledovatelů... Věděli, že tato sláva přijde. To bylo tajemství jejich vytrvalosti, trpělivosti a vítězství nad vším, co se proti nim postavilo."²⁰

Komentáře

- "Píši vám, abych vám vyjádřil upřímnou vděčnost za vaše odvážné, ale laskavé biblické vyučování, zejména v otázce unitářství. Bylo pro mě obrovskou útechou a potvrzením. Když jsem shlédl dokumentární film 'The Human Jesus' a začal poslouchat Vaši audio-knihu o Trojici, opakovaně jste mi potvrdil to, co jsem

si sám v posledních letech myslel nebo říkal své ženě. S jakou radostí jsem vás poslouchal, jak s velkou jasností a přesvědčivostí učíte pravdu o jedinečnosti jediného pravého Boha! Moc vám děkuji za to, že jste se proti mnohému odporu odvážně postavil." – *Anglie*

- "V současné době jsem uvězněn ve floridské věznici. Narazil jsem na bratra, který mě seznámil s několika vašimi články ve *Focus on the Kingdom* a také s knihou *They Never Told Me This in Church!* Toto hluboké učení mě ohromilo. A děkuji Bohu, že mi to zjevil raději dříve než později. A jsem hladový po další pravdě. Děkuji vám všem, že otevíráte oči slepým a skutečně navracíte lidi k pravdě." – *Florida*

- "Loni v červnu jsem vytvořil webovou stránku <http://focusonthekingdom.eu>, kde jsou všechny mé překlady vašich děl. Je tam i několik mých článků psaných pro zdejší prostředí, které je dost specifické: Češi jsou asi nejateističtější národ, a já sám jsem takovým člověkem byl. Proto se svými krajany soucítím a ze všech sil se snažím alespoň některým z nich pomoci. Od září 2021 překládám každé číslo vašeho časopisu. Děkujeme vám především za možnost vidět přímý přenos vašeho shromáždění včetně Pánovy večere. Vaše vitalita mě, 81letého muže, oslovila a děkuji Bohu za tento zázrak. Děkuji Bohu a Ježíši, že existujete. Kéž vás náš nebeský Otec i nadále všechny ochraňuje, povzbuzuje a dává vám energii pro vaši práci." – *Česká republika*

¹⁹ George Ladd, *A Theology of the New Testament*, 1974, s. 48

²⁰ Martyn Lloyd-Jones, *Romans: Final Perseverance of the Saints*, 1976, s. 72, 75, 76.